

Aleg. 119

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu założenia krajowej osady dla nieletnich przestępców.

Wysoki Sejmie!

Z prawdziwą przyjemnością i z szczerem uznaniem powitać należy sprawozdanie Wydziału krajowego, z którego przekonać się można, że sprawa wprowadzenia w życie osady poprawczej dla nieletnich przestępców jeszcze w roku 1874 poruszona, szczęśliwie dobiega do końca.

Mianowicie na zasadzie kontraktu kupna sprzedaży z daty Lwów 31. grudnia 1906 między c. k. Dyrekcją lasów i dóbr państwowych we Lwowie imieniem funduszu religijnego z jednej a Wydziałem krajowym z drugiej strony zawartego nabył Wydział krajowy na własność majątność tabularną Przedzielnicę lwh. 652 objętą.

Nabycie to majątności Przedzielnica rozstrzyga zasadniczo kwestyę dla społeczeństwa nader ważną i daje rękojmię, że sprawa wprowadzenia w życie osady poprawczej dla nieletnich przestępców merytorycznie i nieodwołalnie załatwioną zostanie i że przez wprowadzenie w życie takiej instytucji w małej wprawdzie mierze, jednak zawsze w części postanowioną zostanie zapora przeciw gwałtownemu szerzeniu się demoralizacji a z nią połączonym przestępstwom, jakie w małoletnich pozbawionych opieki i należytego wychowania się rozwielmożniły a które społeczeństwo do szukania środków zaradczych zmusiły.

Na zakupno majątności Przedzielnica użył Wydział krajowy część funduszu policyjnego, który po ostatnie czasy wynosił sumę 273.855 K a cena kupna wedle dołączonego do sprawozdania kontraktu wynosi 177.855 K.

Pozostała reszta tego funduszu przedstawia sumę 96.000 K, która żadną miarą wedle sprawozdania Wydziału krajowego na cele osady poprawczej użytą być nie może, bo z niej pokrywać trzeba koszty utrzymania przynależnych do kraju skazańców w obcych zakładach, uścić należność od przeniesienia własności Przedzielnicy a nadto pokrywać bieżące wydatki ze sprawą obecną się łączące.

Majątność Przedzielnica obejmuje:

roli	190 ha 60 a 23 m ²
łąk	13 ha 32 a 81 "
ogrodów	37 " 73 "
pastwisk	20 ha 46 " 27 "
gruntów budowlanych	1 ha 18 " 15 "
nieużytków	4 ha 47 " 78 "
innych od podatków wolnych przestrzeni	2 ha 49 " 03 "
Razem	232 ha 92 a

czyli 405 morgów 203 sążni kwadr.

Grunta da majętności Przedzielnica należące nie są skomasowane, bowiem około 42 morgów gruntu ornego, położonych jest w znacznej odległości od głównego majątku, dlatego zdaniem Wydziału krajowego grunt ten o powierzchni 42 morgów należałoby sprzedać, albo wymienić na grunt w najbliższym sąsiedztwie położony, albo też wdzierżawić a to z tej przyczyny, że pozostała reszta gruntów przedstawia wystarczający obszar do utrzymania zakładu i do zajęcia wychowanków zakładu w gospodarstwie rolnem i folwarcznem.

Komisya administracyjna podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, które wskazuje na nabycie innego gruntu w drodze zamiany lub na wdzierżawienie owych odległych 42 morgów; co się tyczy sprzedaży tej przestrzeni gruntu, komisya sprawę tę pozostawia ocenie Wydziału krajowego, w każdym razie zwraca uwagę, że jeżeli zakład poprawczy miałby być w przyszłości rozszerzonym, byłoby może wskazaniem, ażeby grunt odleglejszy pozostał własnością funduszu krajowego.

Wedle przedłożonych planów i kosztorysów okazuje się, że jednorazowy koszt założenia osady poprawczej w Przedzielnicy wyniesie 1,147.685 K. a mianowicie:

1) Kupno folwarku	177.855 K.
2) Roboty budowlane	613.330 „
3) Roboty przygotowawcze, instalacje, drogi, kierownictwo i t. d.	261.500 „
4) Inwentarz żywy i martwy	50.000 „
5) Urządzenie wewnętrzne	45.000 „
Razem	<u>1,147.685 K.</u>

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 31. października 1904 wydatek na założenie osady poprawczej pokrytym być powinien:

- a) zapasami funduszu policyjnego;
- b) subwencją rządową przypadającą na zasadzie i po myśli §. 3. ust. z 24. maja 1885 Dz. u. p. N. 90;
- c) pożyczką, któraby nie przekraczała połowy wartości całego zakładu.

Gdyby c. k. Rząd w myśl powołanej ustawy przyznał na ten cel subwencję w wysokości 40%, to ta subwencya wynosiłaby sumę 459.074 K zaś pozostała reszta w odniesieniu do całej sumy 1,147.685 K wynosiłaby 688.611 K względnie po potrąceniu z niej ceny kupna za Przedzielnicę już zapłaconej, sumę 510.756 K. a ta musiałaby być pokrytą pożyczką zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 31. października 1904 r.

Żadną miarą nie można kwestyonować preliminowanej przez Wydział krajowy sumy 1,147.685 K., bo ona podana została zgodnie z kosztorysami, przez rzeczoznawców wypracowanymi, natomiast obawiać się chyba należy, czy ta suma na pokrycie wydatku całego wystarczy wobec znacznego podniesienia się cen materiałów budowlanych, wogóle cen jednostkowych i podrożeń robotnika, licząc jednak na ścisłość w wydatkowaniu, obawy te zniknąć powinny.

Jedną z najważniejszych kwestyi w tej sprawie jest okoliczność, gdzie zakład stanie i czy będzie miał odpowiednią ilość dobrej i zdrowej wody.

Teren Przedzielnicy jest falisty i pagórkowaty, dlatego zakład cały wedle orzeczenia znawców a za nimi wedle postanowienia Wydziału krajowego ma stanąć na stoku wzgórzca ciągnącego się ku torowi kolejowemu.

Badania pod względem wody wykazały, że wody jest wielka obfitość a ponieważ źródła, gdzie woda ujętą być ma, są o wiele wyżej położone aniżeli projektowany zakład, przeto bardzo łatwym i korzystnym jest zaprowadzenie wodociągu, który wodę do wszystkich budynków doprowadzi, bez potrzeby używania do tego maszyn.

Rozbiór jakościowy i bakteriologiczny wykazuje, że woda w Przedzielnicy jest dobrą i zdrową a badania pod względem ilościowym stwierdzają, że gdyby zakład powiększony został o 150 wychowanków, woda w odpowiedniej ilości się znajdzie.

Przy badaniach uwzględniono inwentarz żywy oraz ilość wody, jaka w porze letniej potrzebną będzie do skrapiania jarzyn i warzyw w ogrodzie założyc się mającym w zakładzie.

Gdy przez takie załatwienie sprawy przez Wydział krajowy ogólnemu postulatowi całego kraju zadość się stało, przeto Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości nabycie kontraktem kupna i sprzedaży z dnia 31. grudnia 1906 od funduszu religijnego na rzecz funduszu krajowego za cenę 177.855 K, majątności Przedzielnica na cel urządzenia tamże krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców, oraz przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości, wypłacenie przez Wydział krajowy powyższej ceny kupna z samoistnego na ten cel przeznaczonego funduszu policyi krajowej.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby po objęciu w fizyczne posiadanie majątności Przedzielnica i po zainstalowaniu prawa własności tejże na rzecz funduszu krajowego — urządził tymczasową administracyę tego majątku w sposób, jaki dla dobra funduszu krajowego za odpowiedni uzna.

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził z c. k. Rządem rokowania względem przyczynienia się po myśli §. 2. ustawy z 24. maja 1885 Dz. u. p. Nr. 90. Skarbu Państwa w możliwie wysokim stosunku procentowym do kosztów założenia zakładu poprawczego w Przedzielnicy, obliczonych na podstawie przedłożonych Sejmowi planów, kosztorysów, statutu i regulaminu.

4) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po zapewnieniu przez c. k. Rząd ze Skarbu Państwa powyższego odpowiedniego zasiłku wygotował i przedłożył Sejmowi szczegółowe plany i kosztorysy projektowanych budowli i urządzeń zakładowych i folwarcznych, warsztatów rzemieślniczych, tudzież szczegółowe plany i kosztorysy gospodarstwa folwarcznego, przyszłego etatu całego personelu zakładowego i jego płac służbowych w szczególności także plan organizacyi zakładu pod względem wychowawczym i program finansowy utrzymania jego i t. d.

5) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby z zastosowaniem się do istotnej potrzeby a z uwzględnieniem zapewnionego przez c. k. Rząd zasiłku państwowego, przedłożył Sejmowi wniosek co do zaciągnięć się mającej pożyczki na pokrycie brakującej reszty kosztów założenia krajowej Osady poprawczej dla nieletnich chłopców i przytem dołączył plan umorzenia tej pożyczki, wreszcie

6) ażeby z wykonania powyższych czynności zdał sprawę Sejmowi na najbliższej sesyi.

Sprawozdaniem tem załatwioną zostaje petycja Stowarzyszenia „Polski związek niewiast katolickich“ l. 833.

Przewodniczący :

Abrahamowicz, w. r.

Sprawozdawca :

Maiss, w. r.

